

Veiligheidsbeleid voor de scholen binnen de Stichting Trigoon

Inleiding

Binnen alle scholen van de Stichting Trigoon is het voorkomen van pesten een belangrijk aandachtspunt.

Dit veiligheidsbeleid* is opgebouwd uit twee delen.

Het eerste deel is een algemeen, organisatiebreed deel, waarin wordt beschreven wat pesten is, welke manieren van pesten er onderscheiden kunnen worden, op welke signalen moet worden gelet, wat mogelijke oorzaken voor pestgedrag zijn en hoe pesten kan worden aangepakt.

Het tweede deel van het beleid is het schooleigen deel. In het schooleigen deel wordt de pestpreventie en het herkennen en aanpakken van pesten specifiek beschreven.

ALGEMEEN

Pesten

- Wat is pesten?
- Hoe wordt er gepest?
- De gepeste leerling
- De pester
- De overige rollen in een pestsituatie
- Het aanpakken van pesten

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie-opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. Meisjes pesten (in het algemeen) minder openlijk dan jongens en (vaker) op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten (vaak) meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere leerlingen buiten. Meisjes opereren (meestal) minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

* Voor dit beleid is gedeeltelijk gebruik gemaakt van het pestprotocol van het Don Bosco College, die weer gebruik heeft gemaakt van pestprotocollen van andere scholen.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere leerlingen de gepeste leerling te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Docenten/leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouder(s)/verzorger(s) en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Leerlingen die pestgedrag signaleren en dit bij de docent/leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouder(s)/verzorger(s) kunnen een belangrijke rol spelen. Ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouder(s)/verzorger(s) wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder/verzorger wil maar één ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind.

Voor mentoren/groepsleerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken of leergesprekken in de groep houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken uitlachen kleineren minachten schelden dreigen met bijnamen aanspreken computer: Facebook, Instagram telefoon: whatsapp, berichten
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiting van groepjes uitsluiten van feestjes uitsluiting bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, (school)tas, (school)spullen
kliederen op, beschadigen/stukmaken van spullen
banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Digitaal pesten/
cyberpesten: zie hieronder

Digitaal pesten ofwel cyberpesten:

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is en 24 uur per dag door kan gaan. Tegelijkertijd komen leerlingen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- Pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen etc.).
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-whatsApp/berichten of het dreigen met geweld in chatrooms (games).
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- Ongewenst contact met vreemden.
- Webcamseks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestberichten.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden leerlingen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze zien er anders uit, dragen andere kleding, hebben een lichamelijke, verstandelijke of sociale handicap, ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken etc. Een leerling die wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte.
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt.
- dat het probleem onoplosbaar lijkt.
- het idee dat de leerling niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden, ook van belang voor ouder(s)/verzorger(s):

- niet meer naar school willen.
- niet meer over school vertellen thuis.
- nooit meer andere leerlingen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- slechtere resultaten op school dan vroeger.
- regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- de verjaardag niet willen vieren.
- niet buiten willen spelen.
- niet alleen een boodschap durven doen.
- niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk vaak niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag te laten zien. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere leerlingen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waardoor ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden.

Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden. Maar het is goed te weten dat er altijd leerlingen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- een problematische thuissituatie.
- een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- het moeten spelen van een niet-passende rol.
- een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent/leerkracht is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De ouders

Ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouder(s)/verzorger(s) beschikken niet altijd over de juiste informatie. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind als weerbaar gedrag.

Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouder(s)/verzorger(s) zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouder(s)/verzorger(s) doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

De overige rollen in een peestsituatie

Binnen een peestsituatie worden zes rollen onderscheiden. De eerder genoemde 'pester' en 'gepeste' vallen hieronder. De overige vier rollen worden ook wel de 'middengroep' genoemd, deze groep vormt de meerderheid in de klas. De middengroep bestaan ten eerste uit de 'meelopers', deze leerlingen helpen de pester met het pesten.

De 'aanmoedigers' onderscheiden zich van de meelopers, omdat zij niet actief meedoen met het pesten. Echter moedigen zij de pester wel aan door bijvoorbeeld te lachen om de pesterij. De volgende groep zijn de 'verdedigers', leerlingen uit deze groep helpen de leerling dat gepest wordt door het voor hem op te nemen. Bijvoorbeeld door tegen de pester te zeggen dat hij moet stoppen. Tot slot komen de 'buitenstaanders' aan bod, deze leerlingen merken het pesten wel op, maar helpen de leerling dat gepest wordt niet.

Leerlingen kunnen verschillende motieven hebben om verschillende rollen aan te nemen. Zo zijn meelopers soms bang om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zijn dat meelopers hopen mee te liften in de populariteit van de pester. Daarnaast kunnen leerlingen ook meelopen of aanmoedigen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig, de 'buitenstaanders', zij voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Juist via leerlingen die in de middengroep zitten kunnen oplossingen worden gevonden om pesten te voorkomen, te verminderen of te stoppen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vragen zijn: 'Hoe dat het beste kan en vooral ook hoe kunnen we dat als team het beste aanpakken?'.

Het Veiligheidsbeleid

- Uitgangspunten
- Preventieve maatregelen
- Interventie voor het voorkomen van pesten

Het veiligheidsbeleid vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouder(s)/verzorger(s) waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk beleid kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; docenten/leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen. Alle betrokken partijen laten zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten/leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het veiligheidsbeleid).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Preventieve maatregelen

Elke mentor/groepsleerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene gedragsverwachtingen in de klas en in de school. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor/groepsleerkracht in zijn klas het veiligheidsbeleid. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Indien een mentor/groepsleerkracht of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor/groepsleerkracht worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer.

Uit het schoolplan

Praktijkonderwijs heeft vooral een pedagogische opdracht.

Leerlingen ontwikkelen hun basisvaardigheden, bekwamen zich in gebruik van ICT, bereiden zich voor op een werkzaam leven, groeien op als jonge burgers en leren hun vrije tijd zinvol te besteden.

Leerlingen behoren zich te ontwikkelen als persoon. Praktijkonderwijs is derhalve competentiegericht. **Om tegemoet te komen aan de gemeenschappelijke hulpvragen van onze populatie wil de Praktijkschool Westfriesland adaptief onderwijs bieden.**

Adaptief onderwijs is onderwijs dat voldoet aan een drietal basisbehoeften van leerlingen:

- relatie,
- competentie en
- autonomie.

Onder de basisbehoefte 'relatie' wordt verstaan dat leerlingen zich geaccepteerd weten, ze erbij horen, ze het gevoel hebben welkom te zijn, ze zich veilig voelen.

Onder de basisbehoefte 'competentie' wordt verstaan dat leerlingen ontdekken dat ze de taken, die ze moeten doen, aan kunnen. Ze ervaren succes.

Onder de basisbehoefte 'autonomie' wordt verstaan dat ze weten dat ze (in elk geval voor een deel) hun leergedrag zelf kunnen sturen. De leerling moet zichzelf als onafhankelijk kunnen ervaren, niet als een verlengstuk van de volwassene.

Deze drie basisbehoeften samen bepalen het pedagogisch klimaat dat aan adaptief onderwijs ten grondslag ligt. Voor onze school betekent dit dat het leerarrangement, het aanbod wordt afgestemd op deze basisbehoeften.

Dat geldt zowel voor het didactisch en organisatorisch handelen als voor het pedagogisch optreden. We willen ons onderwijs zo vormgeven dat leerlingen gemotiveerd zijn om aan het werk te gaan en uiteindelijk optimaal profiteren.

De kern van het leraarschap ligt bij de leerling die voor zijn ontwikkeling aangewezen is op zijn begeleiders. Leerkrachten binnen het praktijkonderwijs zijn vooral opvoeders. Dit vooronderstelt pedagogische tact: distantie, toegankelijkheid en beschikbaarheid, actief geduld en een goed gevoel voor de grenzen van de mogelijkheden van de leerling. Dat vraagt van hen een hoog bewustzijn van de (pedagogische) kwaliteit van hun interacties met leerlingen.

Leerkrachten bieden stimulerende uitdagingen in een structuurvolle en sociaal veilige omgeving, ondersteunen jongeren in een sfeer van vertrouwen, hebben een hoge verwachting van de prestaties van de leerling.

Dit alles vindt plaats in een professionele omgeving, waarin reflectie en feedback mogelijk is in gesprekken met collega's die als steunbron worden ervaren.

Praktijkonderwijs is team-topsport.

Soms is het lastig om de verwachtingen van de leerkracht en de leerling in de lessituatie op elkaar af te stemmen. In vrijere situaties zoals in mentortijd en pauzes, kan die kans er wel zijn.

De leerkracht kan dan vooral insteken op de interactie.

Het schoolteam sprak af in deze vrije situaties bij de leerlingen te zijn vanwege deze interactie/relatiekansen. Tegelijkertijd is het voor onze jongeren, die modellerend zijn, belangrijk om 'gedragsvoorbeelden' nabij te hebben.

Deze werkafspraak geldt ook voor alle studenten, die de school huisvest.

De aanwezigheid van oudere en jongere modellen voor en na schooltijd en in de pauzes beïnvloeden ook nadrukkelijk de sociale veiligheid.

De omgang tussen leerkracht en leerling is bepalend voor de sfeer.

Het gaat bij de alledaagse omgang vooral om het gevoelsmatig ondersteunen van kinderen op een manier, die tegemoet komt aan hun basisbehoeften. Deze manier van

ondersteunen van kinderen is responsief en maakt dat bij de leerling het geloof in eigen kunnen toeneemt.

De wijze waarop interactie plaatsvindt, is van grote invloed op het relatiegevoel bij de kinderen.

Dit leverde het onderstaande op waarover in het team commitment bestaat.

Stimulerende leeromgeving

Het leren is 'ontdekkend, contextrijk en authentiek'. Leren is effectief als leerlingen de leerstof zo veel mogelijk in relatie kunnen brengen met de werkelijkheid. Leren door doen, door experimenteren. Leerlingen werken samen. Er wordt gecommuniceerd met medeleerlingen. Leerlingen zijn trots.

De werkplek is een simulatie van de werkelijkheid, staat in het teken van voorbereiding op stages en werk.

De school haalt realistische bedrijfssituaties binnen haar deuren en laat leerlingen daarin leren (werkpleksimulaties, echte winkels of stukken maatschappelijke dienstverlening).

Tot ons onderwijsaanbod behoren oriënterende stages/excursies.

Eigenaarschap.

Leerlingen leren zelfstandig en actief. Leerlingen sturen hun leerproces ook zelf aan.

Bovenbouwleerlingen hebben een individueel vakkenpakket.

Leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor de eigen leerroute maar ook voor de leer- en sociale omgeving. De leerling heeft een portfolio of een examendossier en een individueel ontwikkelingsplan/ontwikkeling perspectief plan (i.o.p./o.p.p.), waarmee hij zijn eigen ontwikkeling bewaakt en aantoont. Het portfolio als 'bewijzenmap' wordt aan het einde van de tweede klas ingeruild voor een examendossiermap.

In deze map verzamelt de leerlingen bewijzen van groei op competentie- en vaardigheidsniveau. Bij schoolverlaten presenteert de leerling in een eindgesprek middels deze map zijn ontwikkeling (zijn c.v.) aan zijn mentor en een externe assessor en ontvangt een praktijkschooldiploma.

Veiligheidsgevoel van leerlingen (en personeel)

Men bevindt zich wel. Er is structurele aandacht voor sociaal-emotionele vorming. In de werkomgeving word je gewaardeerd zodat je redzaam, zelfstandig en weerbaar kunt worden. Je wordt herkend, erkent. Je voelt je thuis. Leerlingen (en personeel) worden gezien als individu en beoordeeld op hun specifieke kwaliteiten. Er is aandacht voor het ontwikkelen van waarden en normen. Personeel en studenten zijn voorbeelden voor onze 'modellerende' jongeren en zijn als zodanig ook voor en na schooltijd en in de schoolpauzes zichtbaar en aanwezig.

Er wordt gewerkt met een Gemeenschappelijke Pedagogische Aanpak, een klachten- en een standby-procedure.

Er is nabije zorg van beschikbare, signalerende mentoren. De zorg wordt gecoördineerd.

Er is een sociale kaart van ketenpartners uit de omgeving en de contacten met het (overig) onderwijsveld worden benut. Er is een intern ondersteuningsteam.

Er werkt een front-office medewerker van MEE parttime in de school. Er zijn intensieve contacten met Leekerweide – een 'preferred partner' in zorgtrajecten.

Met de gemeente, justitie en politie is regelmatig preventief overleg op basis van een convenant Veilige School.

Organisatie

De school kenmerkt zich door modern personeelsbeleid. Er zijn activiteiten om de eenheid van het team te versterken en informele, collegiale ontmoetingen worden gefaciliteerd.

De inrichting van de organisatie is duidelijk en inzichtelijk.

In het ontwikkelen van het onderwijs/het ontwikkelen van zorg wordt geloofd in schoolbrede ontwikkeling en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit.

De school vraagt feedback (ook over sociale veiligheid) aan ouders, leerlingen, personeel en externe partners m.b.v. een feedbackinstrument. De school ontwikkelt zich planmatig op basis van zelfreflectie.

Ouderbetrokkenheid - partnerschap

Een goede samenwerking tussen school en ouders is essentieel. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor opvoeding en onderwijs waarbij ouders en school samen optrekken vergroot de kans op betere onderwijsresultaten en goed sociaal functioneren van jongeren en verkleint de kans op voortijdige schooluitval.

Die samenwerking neemt veel vormen aan en speelt zich op verschillende niveaus af. Het gaat om partnerschap – een gezamenlijk optrekken in een maatschappelijke opdracht: moeilijk lerende jongeren voorbereiden op volwaardige participatie in onze samenleving. Partnerschap ontstaat niet altijd vanzelf. Vanuit haar professionaliteit neemt de school het voortouw, zet de toon. Het leidend motto is: investeer in de relatie voordat je die nodig hebt. Veel ouders moeten daartoe nadrukkelijk worden uitgenodigd omdat dit, vanuit hun eigen schooltijd, niet vanzelfsprekend is.

De school ambieert alle ouders te betrekken bij het leren en de ontwikkeling van hun eigen kind en daarover met hen en de leerling voortdurend in dialoog te gaan. De pedagogische driehoek.

Partnerschap vooronderstelt een passende grondhouding: er samen voor willen gaan, geïnteresseerd zijn in elkaar, de ander serieus nemen, elkaars kwaliteiten willen benutten, en elkaars verschillende eindverantwoordelijkheden respecteren. We spreken bewust over *eind*verantwoordelijkheden omdat die helder te onderscheiden zijn. De ouders hebben de eindverantwoordelijkheid voor en bij voorkeur ook de regie over de ontwikkeling van hun kind, de school voor alles wat er in en rond de schoolgemeenschap gebeurt.

Vanuit de intentie samenwerking goed vorm te geven in het belang van de jongere, zet de school in op contact, werkt daar actief aan.

Pro-activiteit

Het bovenstaande laat zien dat de school investeert in relaties, inclusiviteit, in sociale veiligheid, in een inspirerend omgeving en eigenaarschap.

De insteek is pro-actief. Hoe voorkom je probleemgedrag? Hoe voorkom je pesten?

Er wordt gewerkt 'aan het geluk van kinderen'.

Het inspelen op de menselijke basisbehoeften Autonomie, Zelfstandigheid en Relatie is de basis voor ons onderwijsaanbod en draagt samen met:

- onze gemeenschappelijke pedagogische aanpak;
- de drie schoolregels;
- de klachtenprocedure;
- standby-procedure;
- de equip uitgangspunten;
- het protocol 'omgaan met moderne media' en
- het convenant De veilige school.

bij aan een **veilige schoolomgeving**.

Gemeenschappelijke Pedagogische Aanpak

Het GPA is bij alle teamleden bekend en wordt door allen onderschreven:

- Behandel de leerling altijd met respect.
Respect moet een grondhouding zijn.
- Schep een veilige omgeving.
- Leer direct het verwachte gedrag aan, geef aandacht aan gewenst gedrag.
Minimaliseer de aandacht voor licht ongewenst gedrag.
Beloon positief gedrag.
- Werk met passie en plezier.
Straal uit dat je je werk leuk vindt en dat we het leuk hebben met elkaar. Zonder dit uitgangspunt zijn alle andere punten eigenlijk niet te realiseren.
Gebruik humor, nooit sarcasme.
Denk er aan dat humor niet altijd wordt begrepen door leerlingen.
- Reflecteer als leerkracht op je eigen handelen.
Kijk naar jezelf en ga een kijken (buurten) bij je collega's.
Werk samen met collega's, ouders en verzorgers.
Spreek elkaar op professionele manier aan en met de beste bedoelingen.
Spreek elkaar op de juiste wijze aan (mevrouw/meneer).
Wisselwerking praktijk en theorie: kan voor bovenstaande een sleutel zijn.
- Schep een veilige omgeving.

Werk aan groepscohesie en heb verantwoording voor elkaar.
Je mag jezelf zijn.

- Wees concreet-coherent-consequent-continu.

De drie schoolregels

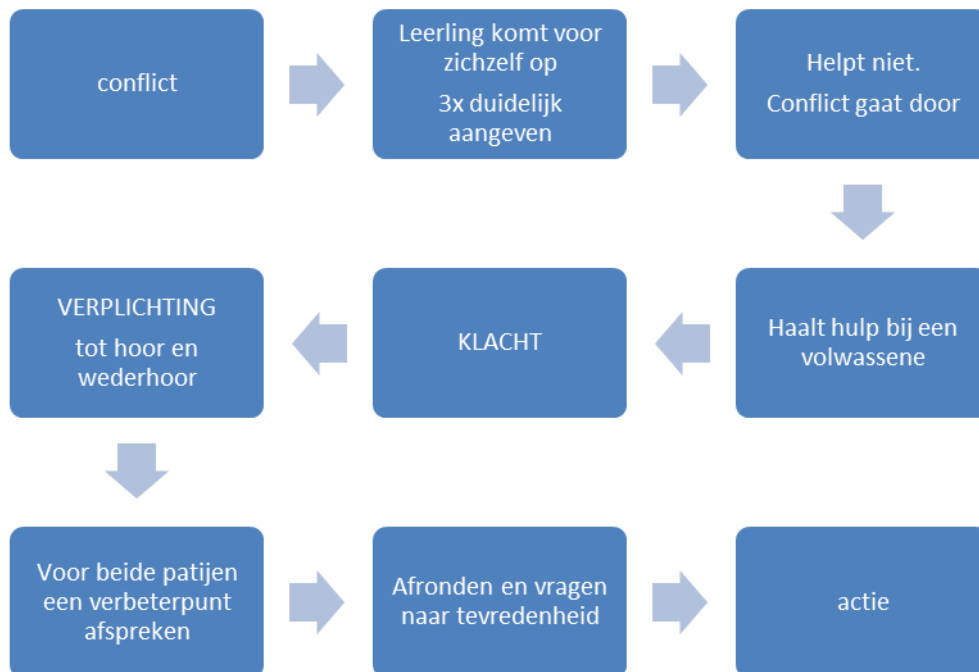
De school heeft naast deze gemeenschappelijke pedagogische aanpak drie schoolregels waar alle leerlingen en medewerkers zich aan conformeren:

- 1. Wees aardig voor elkaar.**
- 2. Gedraag je rustig.**
- 3. Wees zuinig met alle spullen.**

Doel van de drie schoolregels is dat leerlingen zelfstandig, met zelfvertrouwen kunnen functioneren in en buiten de school.

Klachtenprocedure

Bij overtreding van een van bovenstaande schoolregels volgt de klachten procedure:

Standby-procedure en Equip

Het onderwijsaanbod op de praktijkschool gaat uit van 'inclusief' onderwijs: gedragsproblematiek, pesten, overtreding van de schoolregels worden zoveel mogelijk binnen- en met de klas opgelost. De standby-procedure is een middel om dit te bewerkstelligen: bij problemen in de klas haalt een leerling een ambulante collega naar de klas. Met behulp van de Equip regels worden leerlingen gecoacht om zelf oplossingen te bedenken en conflicten op te lossen. Momenteel zijn we aan het onderzoeken of de methode Equip nog de meest passende methode is.

Protocol 'omgaan met media'

De opkomst van moderne media biedt kansen, maar zorgt ook voor bedreigingen (bijv. digitaal pestgedrag).

De school ziet een mogelijkheid om leerlingen, onder begeleiding, te laten werken met moderne media en hen hierin een eigen verantwoordelijkheid bij te brengen. Het verantwoord omgaan met moderne media is een leerpunt binnen de school. Het team van de school zal leerlingen aanspreken op ongewenst (surf-, chat-, fotografeer-telefoon- en email-) gedrag.

Uitgangspunten

- De school bevordert het verantwoordelijkheidsgevoel bij leerlingen door begeleiding.
- Het team stelt kinderen niet bloot aan beelden van geweld, seks en racisme, die geen opvoedkundige waarde hebben (uitzondering is bijvoorbeeld een journaal waarin oorlogssituaties worden behandeld).
- De leerlingen mogen van moderne media gebruik maken; personeel van de school kijkt 'over de schouder mee'.
- Het misbruik van moderne media wordt gezien als een gedragsprobleem.
- Personeel laat zich scholen als mediacoach.

Professioneel gedrag van personeel

De school wil een veilige school zijn en hanteert daartoe een 'GPA en een leerkrachtcode'. Hierin wordt professioneel gedrag van personeel omschreven.

Van alle afspraken zijn deze in dit verband van belang:

- De begeleiding van leerlingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Leefregels hangen in het lokaal/de werkruimte.
- De docent is eindverantwoordelijk voor het gebruik van moderne media onder zijn/haar hoede.
- Het wordt afgeraden om buitenschools contact te onderhouden met leerlingen middels moderne media.

Leerling-gedrag

Wenselijk gedrag van leerlingen laat zich in een drietal afspraken vangen:

- Wees aardig voor de ander.
- Gedraag je rustig.
- Zorg goed voor de spullen.

Alle werkafspraken rond het werken met moderne media behoren hier een afgeleide van te zijn.

Bijvoorbeeld:

Wees aardig voor elkaar.

- Pest en bedreig niet (middels moderne media).
- Maak niet zonder toestemming foto's van elkaar.
- Ga niet op zoek naar nieuwsgroepen en/of sites met minder geschikte informatie. (seks, geweld, racisme etc.) Deze zijn op school verboden.
- Maak geen afspraak met onbekenden via chatboxen enz. Stuur geen digitale foto's of informatie over jezelf of anderen.

Gedraag je rustig.

- Gebruik van mobiele telefoons is toegestaan in de pauzes en voor en na schooltijd of in het kader van de les.
- Werk samen bij computer werk.
- Vraag toestemming wanneer je op een site gevraagd wordt om bepaalde bestanden of programma's te downloaden naar je account.
- Geef nooit persoonlijke informatie, zoals naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres, bankrekening- of creditcardnummers, wachtwoorden door zonder uitdrukkelijke toestemming van de leerkracht.

Wees zuinig op de spullen.

- Houd je werkplek ordelijk – laat hem netjes achter.
- Eten en drinken is bij de computers niet toegestaan.
- Installatie van software is uitsluitend een taak van de systeembeheerder en ICT'ers. (Er mag alleen software gebruikt worden waar de school een licentie voor heeft.)
- Instellingen mogen niet worden gewijzigd.
- Het ongevraagd downloaden en uploaden is niet toegestaan.
- Printen, scannen etc. mag na toestemming van de docent.
- Materialen blijven op school.

Het convenant De veilige School

Er zijn uitwerkingen van protocollen behorend bij het convenant "De Veilige School".
(convenant – partners school, gemeente, politie en justitie)

Het gaat dan om:

- 1.** baldadigheid/vernieling/diefstal
- 2.** bedreiging/vechtpartij
- 3.** mishandeling/mishandeling met wapen
- 4.** ongewenste toegang
- 5.** gebruik van drugs
- 6.** gebruik van vuurwerk
- 7.** pesten/geestelijke mishandeling
- 8.** zedenmisdrijf
- 9.** klachtenregeling
- 10.** misbruik moderne media
- 11.** gebruik camerabeelden indien dit kan bijdragen tot het oplossen van een incident
- 12.** wapen of munitiebezit

Deze protocollen zijn terug te vinden in Handboek PWf (op de server).

Handhaving

De mentor is de spil als het gaat om de begeleiding van leerlingen en het groepsproces. Mentoren worden daarin bijgestaan door schoolcoaches en intern deskundigen binnen de school.

Mocht een leerling herhaaldelijk (één van) de schoolregels overtreden dan kan de directie van de school overgaan tot pedagogische maatregelen zoals de leerling een time-out geven buiten de school of één of meerdere dagen schorsen van school. Wanneer de veiligheid van andere leerlingen in gevaar komt kan de directie besluiten de leerling te verwijderen van school. (zie ook bijlage 2)

Aanspreekpunt pesten

Vanuit de wettelijke zorgplicht veiligheid op school zijn scholen verplicht school iemand te laten fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten. Deze persoon is aanspreekpunt voor leerlingen die gepest worden, als zij willen praten over een situatie of vragen hebben.

Ook ouders en collega's kunnen bij deze persoon terecht. Deze taak is belegd bij mevrouw Faber (ondersteuning coördinator).